Raadsakkoord Terschelling

“Terschelling leefbaar houden voor eilanders”

Inleiding

Terschelling staat voor belangrijke keuzes. De afgelopen jaren waren bestuurlijk onrustig, terwijl de opgaven voor de toekomst groot zijn. Tegelijkertijd delen wij als partijen een sterke overtuiging: Terschelling is een uniek eiland met een hechte gemeenschap, dat we samen leefbaar en toekomstbestendig willen houden.

Met dit raadsakkoord kiezen wij voor samenwerking, duidelijkheid en uitvoering. We bouwen voort op wat ons bindt en zetten concrete stappen voor de komende vier jaar.

Daarbij geldt één uitgangspunt:
we spreken niet alleen uit wat we willen, maar ook hoe en wanneer we het gaan doen.

Uitvoering en verantwoordelijkheid

- Elk groot project krijgt één bestuurlijk verantwoordelijke
- Per project komt een heldere planning met mijlpalen
- De raad ontvangt elke raadsvergadering een voortgangsrapportage
- Inwoners kunnen de voortgang volgen via de gemeentelijke website

Zo maken we beleid zichtbaar en controleerbaar.

---

1. Leefbaarheid en gemeenschap centraal

Terschelling is een eiland van samenhang en betrokkenheid. Dat willen we behouden en versterken.

Wij zetten in op:

- sterke en leefbare dorpen
- ondersteuning van verenigingen en vrijwilligers
- het versterken van sociale samenhang
- aandacht voor omzien naar elkaar

Leefbaarheid betekent voor ons dat iedereen mee kan doen en zich thuis voelt op het eiland.

---

2. Jongeren behouden voor het eiland

Het vertrek van jongeren is één van de grootste uitdagingen.

CONCEPT

Wij zetten in op:

- voldoende betaalbare woningen
- betere aansluiting tussen wonen, werken en leren
- goede werkgelegenheid
- passend onderwijs op en rond het eiland

Ons doel is duidelijk: jongeren moeten weer perspectief hebben om op Terschelling te blijven wonen, werken en leven.

---

3. Zorg en voorzieningen dichtbij

Voor een leefbaar eiland is het essentieel dat voorzieningen behouden blijven.

Wij zetten in op:

- toegankelijke huisartsenzorg en ouderenzorg
- prioriteit voor huisvesting van zorgpersoneel
- goede kinderopvang
- sterk en bereikbaar onderwijs
- behoud van basisvoorzieningen op het eiland

Voorzieningen horen dichtbij en bereikbaar te zijn voor alle eilanders.

---

4. Duurzaamheid in balans

Duurzaamheid is noodzakelijk, maar moet passen bij het eiland.

Wij kiezen voor:

- energiebesparing en lokale energieoplossingen
- circulaire economie (hergebruik en afvalvermindering)
- maatregelen met draagvlak onder inwoners
- bescherming van landschap en karakter

Duurzaamheid is voor ons praktisch, haalbaar en in balans met natuur en leefbaarheid.

---

5. Economie en ondernemerschap

Een sterke lokale economie is de basis voor een leefbaar eiland.

Wij zetten in op:

- ruimte voor ondernemers en initiatieven

CONCEPT

- minder onnodige regels
- ondersteuning van lokale en ambachtelijke bedrijven
- aanpak van personeelstekorten
- versterking van sectoren die essentieel zijn voor het eiland (zoals zorg, horeca en techniek)

Daarnaast werken we aan:

- huisvesting voor werknemers en seizoensarbeid
- betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt

---

6. Bestuur en samenwerking

Goed bestuur is een randvoorwaarde voor succes.

Wij zetten in op:

- transparant en betrouwbaar bestuur
- kortere en efficiëntere vergaderingen
- communicatie in begrijpelijke taal
- betere vindbaarheid en toegankelijkheid van vergaderingen
- betere communicatie met inwoners
- duidelijke en tijdige besluitvorming
- minder inhuur, meer gebruik maken van de kennis die op het eiland is
- samenwerking met eilanders en organisaties

Daarnaast werken we aan:

- meer participatie van inwoners
- versterking van jongerenbetrokkenheid (zoals een jongerenraad)

Besluiten worden helder uitgelegd, zodat iedereen ze kan begrijpen.

---

7. Wonen: bouwen voor eilanders

Wonen heeft topprioriteit.

Wij spreken af:

- inzet op circa 60 woningen in deze raadsperiode
- bouwen voor starters, gezinnen én ouderen
- uitbreiding van sociale huur en betaalbare koop
- stimuleren van doorstroming

Daarnaast:

CONCEPT

- versnellen van procedures en verminderen van bureaucratie
- benutten van bestaande gebouwen en locaties
- aanpak van leegstand en oneigenlijk gebruik

---

8. Onderwijs en ontwikkeling

Goed onderwijs is essentieel voor de toekomst van het eiland.

Wij zetten in op:

- behoud en versterking van onderwijs op Terschelling
- betere aansluiting op MBO, HBO en arbeidsmarkt
- focus op sectoren zoals zorg, horeca en maritiem

Onderwijs draagt direct bij aan het behouden van jongeren.

---

9. Bereikbaarheid en haven

Bereikbaarheid is de levensader van Terschelling.

Wij zetten in op:

- een betrouwbare, betaalbare en goed georganiseerde veerdienst
- voortgang in de renovatie van de haven
- samenwerking met Rijk en provincie voor financiering
- uitvoering op basis van financiering met een open discussie voor de mogelijke opties

Daarbij:

Dit project heeft de hoogste prioriteit totdat het is afgerond.

---

10. Financiële verantwoordelijkheid

De financiële positie vraagt om realisme en discipline.

Wij kiezen voor:

- zorgvuldig omgaan met gemeentelijke middelen
- noodzakelijke investeringen laten doorgaan
- voorkomen van risicovolle financiële situaties richting 2028-2029

We blijven inzetten op:

- ondersteuning van economie en werkgelegenheid
- nieuwe plannen alleen starten als ze financieel haalbaar zijn

CONCEPT

- een sterke en toekomstbestendige begroting

---

11. Toerisme in balans

Toerisme is essentieel, maar moet in evenwicht blijven.

Wij zetten in op:

- kwaliteit boven kwantiteit
- spreiding van bezoekers
- bescherming van natuur en leefomgeving
- behoud van voorzieningen dankzij toerisme

Evenementen en ontwikkelingen moeten passen bij de schaal en het karakter van het eiland.

---

12. Infrastructuur en mobiliteit

Een veilige en toekomstbestendige infrastructuur is noodzakelijk.

Wij werken aan:

- verbetering van fietspaden en verkeersveiligheid
- toekomstbestendige mobiliteitsoplossingen
- betere inrichting van wegen, parkeren en openbaar vervoer
- versneld aanleggen van de volgende Wadkabels

---

13. Natuur en leefomgeving

De natuur is de kracht van Terschelling.

Wij zetten in op:

- bescherming van duinen, kust en natuurgebieden
- behoud van het open polderlandschap
- toegankelijkheid van natuur voor eilanders
- balans tussen natuur, recreatie en economie

We zorgen voor duidelijke kaders, zodat ontwikkelingen niet onnodig vastlopen.

---

14. Veiligheid en crisisbestendigheid

- goede voorbereiding op noodsituaties

CONCEPT

- betrouwbare communicatie bij uitval van stroom of internet
- bereikbaarheid en veiligheid onder alle omstandigheden

Slot

Met dit akkoord kiezen wij voor een gezamenlijke koers:
Terschelling leefbaar houden voor eilanders, nu en in de toekomst.

Samen werken we aan een eiland:

- waar jongeren kunnen blijven
- waar de gemeenschap sterk blijft
- waar economie en natuur in balans zijn

Samen vooruit. Samen voor Terschelling.

CONCEPT

Naamsopties:

1. Terschelling leefbaar houden voor eilanders

(Alle partijen vullen dat anders in, maar niemand wijkt ervan af.)

2. Toekomst voor Terschelling

(Breed genoeg om alle partijen inhoudelijk te betrekken en op lange termijn richting te geven.)

3. Sterk Eiland, Samen Thuis

(Legt de nadruk op gemeenschap en samenwerking tussen eilanders.)

CONCEPT

SMART-uitwerking raadsakkoord Terschelling Mogelijke toevoegingen.

Dit is precies de stap die het verschil maakt tussen **een akkoord** en **een uitvoerbaar akkoord**.

Hieronder is het akkoord vertaald naar **SMART-doelen per hoofdstuk**:
Specifiek – Meetbaar – Acceptabel – Realistisch – Tijdgebonden

Er is rekening gehouden met het bestuurlijk haalbaar (dus geen politieke overkill), maar wél scherp genoeg om op afgerekend te worden.

Uitvoering en verantwoordelijkheid

- Per 1 januari 2027 heeft **100% van de grote projecten** een bestuurlijk verantwoordelijke
- Vanaf 2027 verschijnt **jaarlijks vóór 1 juli** een openbare voortgangsrapportage
- Per 2026 is **minimaal 80% van de projecten voorzien van een planning met mijlpalen**
- In 2027 is een **online voortgangspagina actief voor inwoners**
- Jaarlijks (Q4) ontvangt de raad een **voortgangsrapportage van alle projecten**

---

1. Leefbaarheid en gemeenschap

- Jaarlijks minimaal **1 ondersteuningsmoment per dorp/buurtschap**
- Jaarlijks uitvoeren van een **tevredenheidsmeting onder inwoners**

---

2. Jongeren behouden

- Realisatie van **minimaal 60 woningen**, waarvan **minimaal 50% voor jongeren/starters**
- Jaarlijks minimaal **10 jongeren ondersteunen bij terugkeer of vestiging**
- In 2027 concrete afspraken met onderwijs/bedrijven over **minimaal 20 leerwerkplekken per jaar**

---

3. Zorg en voorzieningen

- Behoud van **huisartsenzorg tandheelkunde en ouderenzorg op het eiland (100% beschikbaarheid)**
- Realisatie van **minimaal 10 woningen gericht op zorgpersoneel vóór 2028**
- Geen afname van **kinderopvangcapaciteit**

CONCEPT

4. Duurzaamheid en energie

- Jaarlijks **minimaal 1 energiebesparingsproject** voor inwoners/bedrijven
- Binnen **1 jaar** een uitvoeringsplan voor energie en netcapaciteit vastgesteld

---

5. Economie en ondernemerschap

- Jaarlijks minimaal **2 concrete maatregelen om personeelstekorten te verminderen**
- Realisatie van **extra huisvesting voor minimaal 25 werknemers/seizoensarbeiders**
- Vermindering van vergunningdoorlooptijden met **20% binnen 2 jaar**
- Jaarlijks minimaal **1 project ter versterking van lokale economie/ambacht**

---

6. Bestuur en samenwerking

- In 2026 is **100% van de communicatie op B1-niveau of voorzien van een begrijpelijke samenvatting**
- Vergaderduur gemiddeld **20% korter in 2027 t.o.v. 2025**
- In 2026 is **alle vergaderinformatie digitaal goed vindbaar en toegankelijk**
- Jaarlijks minimaal **1 participatiemoment per groot project**

---

7. Wonen

- Realisatie van **circa 60 woningen vóór eind 2029**
- Jaarlijks minimaal **15 woningen in uitvoering of opgeleverd**
- Minimaal **80% van nieuwe woningen toegewezen aan eilanders**
- In 2027 is **beleid vastgesteld voor aanpak leegstand en oneigenlijk gebruik**

---

8. Onderwijs en ontwikkeling

- Behoud van **alle bestaande onderwijsvoorzieningen op het eiland**
- Jaarlijks minimaal **20 stage- of leerwerkplekken beschikbaar**
- In 2027 concrete samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven vastgelegd

---

9. Bereikbaarheid en haven

- Halfjaarlijkse rapportage aan de raad over voortgang haven
- Start uitvoering havenproject uiterlijk **2027 (afhankelijk van financiering)**
- Geen verslechtering van **dienstregeling of betaalbaarheid veerdienst**

---

10. Financiële verantwoordelijkheid

- Jaarlijks een **sluitende begroting zonder structurele tekorten**

CONCEPT

- In 2026 vaststellen van een **meerjarenprioritering van investeringen**
- Nieuwe projecten starten alleen bij **aangetoonde financiële dekking (100%)**
- Jaarlijks inzicht in grootste financiële risico's

11. Toerisme in balans

- Jaarlijks monitoren van **drukte en spreiding toerisme**
- Jaarlijks minimaal **2 maatregelen** gericht op kwaliteitsverbetering toerisme
- Behoud of verbetering van tevredenheid van inwoners over toerisme (jaarlijkse meting)
- Geen aantoonbare verslechtering van **leefbaarheid door toerisme**

12. Infrastructuur en mobiliteit

- Jaarlijks minimaal **1 concrete verbetering in verkeersveiligheid (fietspad/weg)**
- In 2027 plan gereed voor **toekomstbestendige mobiliteit op het eiland**
- Start voorbereiding **volgende Wadkabel vóór 2028**

13. Natuur en leefomgeving

- Geen afname van **beschermde natuurgebieden**
- Jaarlijks minimaal **1 project voor natuurbeheer of landschap**
- In 2027 vaststellen van **duidelijke kaders voor balans natuur/bouw**

14. Veiligheid en crisisbestendigheid

- In 2027 is een **actueel crisisplan voor stroom- en communicatiestoringen**
- Jaarlijks minimaal **1 oefening of test van noodcommunicatie**
- Binnen **2 jaar** verbetering van bereikbaarheid bij noodsituaties aantoonbaar gemaakt
- In 2026 duidelijke informatie voor inwoners over **wat te doen bij noodsituaties**

CONCEPT